

ΕΘΝΙΚΟ ΘΕΑΤΡΟ

Ο ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΤΟΥ ΔΙΑΒΟΛΟΥ ΤΟΥ ΣΩ

Ο Γεώργιος Μπέρναρντ Σω δέν υπερβάλλει, όταν με τὸ χαρακτηριστικὸ του ἔξυπνο αὐτορεκλαμαρισμὸ λέγει ὅτι εἶναι ὁ «ἔξυπνότερος σύγχρονος ἄνθρωπος». Πράγματι εἶναι ἀπὸ τίς φωτεινότερες διάνοιες, γεμάτος δημοτικότητα σατυρική, εὐφραδέστατη παραδοξολογία, καὶ καιστικὸ σαρκασμὸ. Διακωμωδεῖ μετὰ διασκεδαστικὸ χιούμορ τῆς σατυρικῆς κωμωδίας, σαφρὲς κοινωνικὰς παραδόσεις, ὑποκρισιές, στενοκεφαλίες, ταρτουφισμοὺς, μετὲ γνηθ μεγαλοῦ συγγραφέα, καὶ βαθὺ παρατηρητή. Γεννήθηκε στὶς 26 Ἰουλίου τοῦ 1856 στὸ Δουβλίνο ἀπὸ γονεῖς προτεστάντας Ἰρλανδοὺς. Φύσις πρωτότυπη, πλούσια προικισμένη, καὶ ἀνεπτότακτη, δέν ἀνέχθηκε οὔτε καν τὸ σχολικὸ περιορισμὸ. Ἐγκατέλειπε τὸ μαθητικὸ θρανίον γιὰ νὰ αὐτοδιδασθεῖ τριγυρνώντας στὶς βιβλιοθήκες καὶ στὰ μουσεῖα. Ἀργότερα ὑπάλληλος στὴν ἔταιρεία Ἐδισσον, βρῖσκει τὴν εὐκαιρία ν' ἀποκτήσει ἀξιόλογη ἐπιστημονικὴ μόρφωση. Ἡ γοργὴ ἀντίληψή του τὸν βοηθεῖ νὰ κάνει κτῆμα του γνώσεις πὸν ἄλλοι χρειάζονται μακροχρόνιες κουραστικὰς σπουδές. Δίπλα στὴ μητέρα του, ἐπαγγελματίαν μουσικὸν, καὶ στὴν ἀδελφὴν του, πλουτίζεται καὶ μετὰ μουσικὴ μόρφωση. Σὲ ἡλικία δὲ 32 χρονῶν εἶναι ἀπὸ τοὺς πῖο σημαίνοντας κριτικούς γιὰ μουσικὴν, ζωγραφικὴν, γλυπτικὴν, ἐπίσης διαπρέπει στὴ φιλολογικὴ καὶ θεατρικὴ κριτικὴ. Στὴ δράση του αὐτὴ χρῶσταιμε τὰ κριτικὰ ἔργα του «Πεμπουσία τοῦ Ἰφενισμοῦ» «Τέλειος Βαγερικὸς», καὶ πλῆθος ἄλλων κριτικῶν πὸν συνέλεξαν στὴν Ἄμε-

ρικὴν, καὶ ἐξέδωσαν σὲ δύο ὀγκώδεις τόμους. Τέλος ἀφοσιώνεται ὀριστικά στὸ θέατρο, καὶ παρ' ὅλη τὴν πολεμικὴν πὸν συνήτησε στὴν ἀρχή, ἔχει ἀπὸ χρόνια ἐπιβληθεῖ σὲ ὅλες τὰς Εὐρωπαϊκὰς καὶ Ἀμερικανικὰς σκηνάς, καθὼς καὶ στὸ ἀναγνωστικὸ κοινόν. Θεωρεῖται μαθητὴς τοῦ Ἰφεν, τοῦ Μπάτλερ γιὰ τὴν λεπτὴν καιστικὴν του σάτυρα, καὶ τοῦ Μάρξ, ἂν καὶ παρ' ὅλη τὴν ἀριστερὴν ἰδεολογίαν δέν παραμελεῖ νὰ χειροκροτεῖ τὸν Μουσσολίνι, καὶ τὸν ὑπερεθνικιστὴ Χίτλερ. Ὁ «Ἀνθρωπὸς τοῦ Διαβόλου» πὸν παίχθηκε τελευταῖα στὸ Ἐθνικὸν θέατρο εἶναι ἓνα ἀπὸ τρία «ἔργα γιὰ Πουριτανούς» πὸν ἐξέδωσε σιὰ 1901. Μιὰ τραγικο-κωμωδία πὸν ἐξελλίσεται στὴν Ἀμερικὴν τὴν ἐποχὴ τοῦ ἀπελευθερωτικοῦ ἀγῶνα. Ὁ ἦρως τοῦ ἔργου Ντικ Ντάτξον παρ' ὅλο πὸν θέλει νὰ παρουσιάζεται ὀπαδὸς τοῦ διαβόλου, εἶναι κατὰ βίβλος ὁ τύπος τοῦ ἀγνοῦ νεοπουριτανῶ, ὅπως ὁ ἴδιος ὁ συγγραφεὺς ἐξηγεῖ στὸν πρόλογόν του πὸν ἔρχεται σὲ ἀντίθεση μετὰ τοὺς γύρω του ψευδοπουριτανούς. Στὸ ἔργο αὐτό, ὁ Μολιέρους τοῦ 20οῦ αἰῶνα— ὅπως ὀνομάζουν πολλοὶ τὸ Σω—διακωμωδεῖ, θρησκείαν, οἰκογένειαν, καὶ κρατικὰς ὀργανώσεις. Οἱ ἀριστεροὶ τῆς γαλαρίας ἀντελήφθησαν τὶ κρύβεται κάτω ἀπὸ τοὺς νεοπουριτανισμοὺς καὶ τὰ χαριτωμένα παιγνίδια τῶν καραγκιόζικων ἀπαγχονισμῶν του. Ἀγνοοῦν ὅμως ὅτι ὁ περίφημος αὐτὸς «σαρκιστὴς τῶν πάντων» δὲ δυσκολεύεται νὰ σατυρίζει καὶ τὰ στραβά τοῦ σοσιαλισμοῦ. Στὸ Ἐθνικὸν ἢ παρὰστασις τοῦ «Ἀνθρώπου τοῦ Διαβόλου» ἀπὸ ἀπόψεως σκηνηκῶν, μεταφράσεως καὶ κοστούμιων, ἦταν ἀφογη ὅπως σχεδὸν πάντα Ἄπο ἀπόψεως ὅμως ἠθοποιίας πολὺ ἀνιση. Ὁ κ. Παρα-

σκηνῶς εἶχε μιὰ καλλιτεχνικὴ δημιουργίαν ἀπὸ τὰς πῖο ἐκλεκτὰς, ὁ Σω δέν θὰ ὀνειρεύτηκε πῖο φῖνο ἐρημνετὴ τοῦ στρατηγοῦ Μπουργκούιν. Ὁ κ. Μινωτὴς ὀπεδύθη ἀριστοτεχνικά τὸν Ντικ Ντάτξον, καὶ ἡ δὲς Μανωλίδου σιὸ ῥόλον τῆς μικρῆς Ἐσσης ἔπαιζε κατὰ τρόπον πὸν τὴν τιμᾶ. Δυστυχῶς δὲ μποροῦμε νὰ ποῦμε τὸ ἴδιο γιὰ τὴν κ. Μυράτ, καὶ τὴν δα Μαρσέλλου. Τὸ βάρος τῶν ῥόλων ἦταν πολὺ μεγάλο γιὰ τοὺς ἀδύνατους ὄμους τους, καὶ ἡ προσπάθεια πὸν κατέβαλαν θὰ ἐνεθουσίαζε ἂν ἐπρόκειτο γιὰ δραματικὴ σχολή, δέν ἦταν ὅμως κατάλληλη νὰ ἐπδειχθεῖ ἀπὸ τὴν πρώτη ἐθνικὴ σκηνή. Ὁ κ. Ταλάνος ἀξίζει νὰ τύχη προσοχῆς ὁ κ. Παπαγεωργίου—ὅπως ἦταν ἐπόμενο πολὺ καλὸς σιὸ μικρὸ ῥόλον του, καθὼς καὶ οἱ κ. Λεστούνης, Μαλλιαγοῦς, Τερζάκης κτλ. Ἐπίσης ὁ κ. Γληνὸς ἀρκετὰ ἀπληλαγμένος αὐτὴ τὴν φορὰ ἀπὸ «Βεακισμοὺς» εἶχε καλὰς στιγμὰς.